Polák István

Homogén vagy multikulti?

VISSZHANG - LXI. évfolyam, 48. szám, 2017. december 1.

Milyen legyen hazánk (Európa, a világ), megáll-e, megállítható-e a változás (a fejlődés?) folyamata, merre forog az idő kereke? Elé tudunk-e feküdni, netán megállítani egy toppantással, ahogyan egy Jókai-hős, Jenőyné próbálta? Ezek a kérdések is eszünkbe juthatnak Varga Károly írását olvasva (*Tülekedés, ÉS,* 2017/45., nov. 10.).

A cikk Harrach Péter frakcióvezető szeptember 18-i parlamenti napirend előtti hozzászólásából indul ki, azt próbálja szellemi cölöpökkel alátámasztani, vagy talán tárgyilagosnak látszó körképet rajzolva körüljárni, körülbástyázni. Se a felkészültségem, se a terjedelem nem teszi lehetővé, hogy minden gondolatára reagáljak, de ez nem is szándékom.

Ami írásra ösztönöz, az egy idézet. Egy helyütt hivatkozik Varga az idén tavasszal magyar állampolgárságot kapott, Alexandriában élő jezsuita gondolkodóra, *Henri Boulard*-ra. Idézem: *„A nyugati világot bekebelezte egy ideológia, amitől sajnos maga az Egyház sem maradt érintetlen. Amit ma politikai korrektségnek hívunk, az nem más, mint egy rendszer, amelyben az idegent és a multikulturalizmus dicsőítését emelik magasba. A mögöttes szándék pedig az, hogy az emberek veszítsék el identitásukat."* Varga ezt kommentár és vélemény nélkül veszi át Boulard-tól, tehát feltehetően egyetért vele, hiszen erre alapozza a következő bekezdését. Meglepett a politikai korrektség ilyetén értelmezése. Kénytelen vagyok magamra hivatkozni, egy írásomra. (*A politikai korrektségről, ÉS,* 2017/17., ápr. 28.), ahol még a migránsválságra is utaltam a fogalom eltorzított jelentését kifogásolva. Varga, illetve Boulard idézetében nincs érvelés, bizonyítás, csupán ex cathedra kijelentés. Kérdezem tehát, hogy melyik az a rendszer, ami az idegent és a multikulturalizmus dicsőítését emeli magasba. S miből derül ki az a mögöttes szándék, hogy az emberek veszítsék el identitásukat? Milyen módon, milyen eszközökkel lehet ezt az identitásvesztést elérni, s főleg – egy ma divatos fogalommal élve – *kiknek állna ez érdekükben*? Milyen identitást kell elveszejteni, és miért? Nemzetit, vallásit, kulturálist, nemit, netán fajit – vagy az összeset?

Maga a téma, a homogén vagy multikulturális világ közötti választás (értékválasztás, célok és stratégiák összhangja, a humanitás és a különböző érdekek ellentéte stb.) persze méltó lenne arra a tárgyilagos eszmecserére, amit Varga az írása végén felvázol. Ha valóban „a cél a hatékony és konstruktív problémamegoldás". Varga Károly célját nem tudtam megfejteni. A trójai faló jutott eszembe, de nem látok bele a hasába. Mi indíthatta erre a megszólalásra? Tán épp a „rendtárs" Boulard népszerűsítése. És/vagy hogy eszünkbe idézze, felszínen tarthassa az újabb idők nagy rémlátomását, azt, hogy Európa 30 év múlva muszlim lesz? Erről is beszélt Boulard a tavaszi előadásain, bár tudtommal nem ismertette a technológiát. Gondoljuk el ennek részleteit! S itt fordítsuk komolyra. Miért nem teszünk distinkciót (hogy Varga kedvenc szavát alkalmazzam) a menekült és a bevándorló között, miért mossuk egybe a *migráns* szóval. S végül: miért várjuk el, hogy a nagyon megválogatottan befogadott menekültek integrálódjanak, hogy adják fel az összes identitásukat? A mi identitásunk fontos, az övék nem? És valóban ugrásra készen várnak a határainkon a helyünket elfoglalni akaró milliók?

S most, a harmadik feltételezésem előtt, kitérőt kell tennem. Hiszen Varga Károly alkalmazza a metaforát az integráció kétféle lehetőségére, az ökumené és a szinkretizmus fogalmakkal jelölve. Az egyiket turmixolt gyümölcslével azonosítja, a másikat étvágygerjesztő gyümölcsöstállal. Én a szinkretizmust tekintem turmixnak. S ha így van, akkor mit várjunk el a bevándorlótól? A turmixolódást semmiképpen. A gyümölcsöstálra nem adunk lehetőséget. Vagy – harmadik esetként – alakuljon át gránátalmából jonatánalmává, de legalábbis játssza el ezt a „tálon"?

A harmadik feltételezésem pedig az, Varga talán tudta, hogy Boulard egy másik tavaszi gondolata – azaz Magyarország mint Európa élen járója, megmentője – el fog hangzani a nagyobbik kormánypárt november közepi kongresszusán, az újraválasztott pártelnök beszédében. S ennek az írásával vagy elébe lehetett menni, vagy utólag a figyelmet ráirányítani.

A további problematikus részletkérdések sorravétele helyett két kérdéssel „zárom soraimat”: az erős vagy a gyenge közösségek jellemzője-e inkább az elzárkózás, a bezárkózás, a kirekesztő magatartás? Illetve konzerválható-e bármikor bármilyen status quo, elértük-e az emberiség történetének végleges és legtökéletesebb állapotát, vagy inkább a változásokra kell fogékonynak, alkalmazkodásra késznek lennünk? Másképpen: bárki toppantása megállítja-e az időt?